

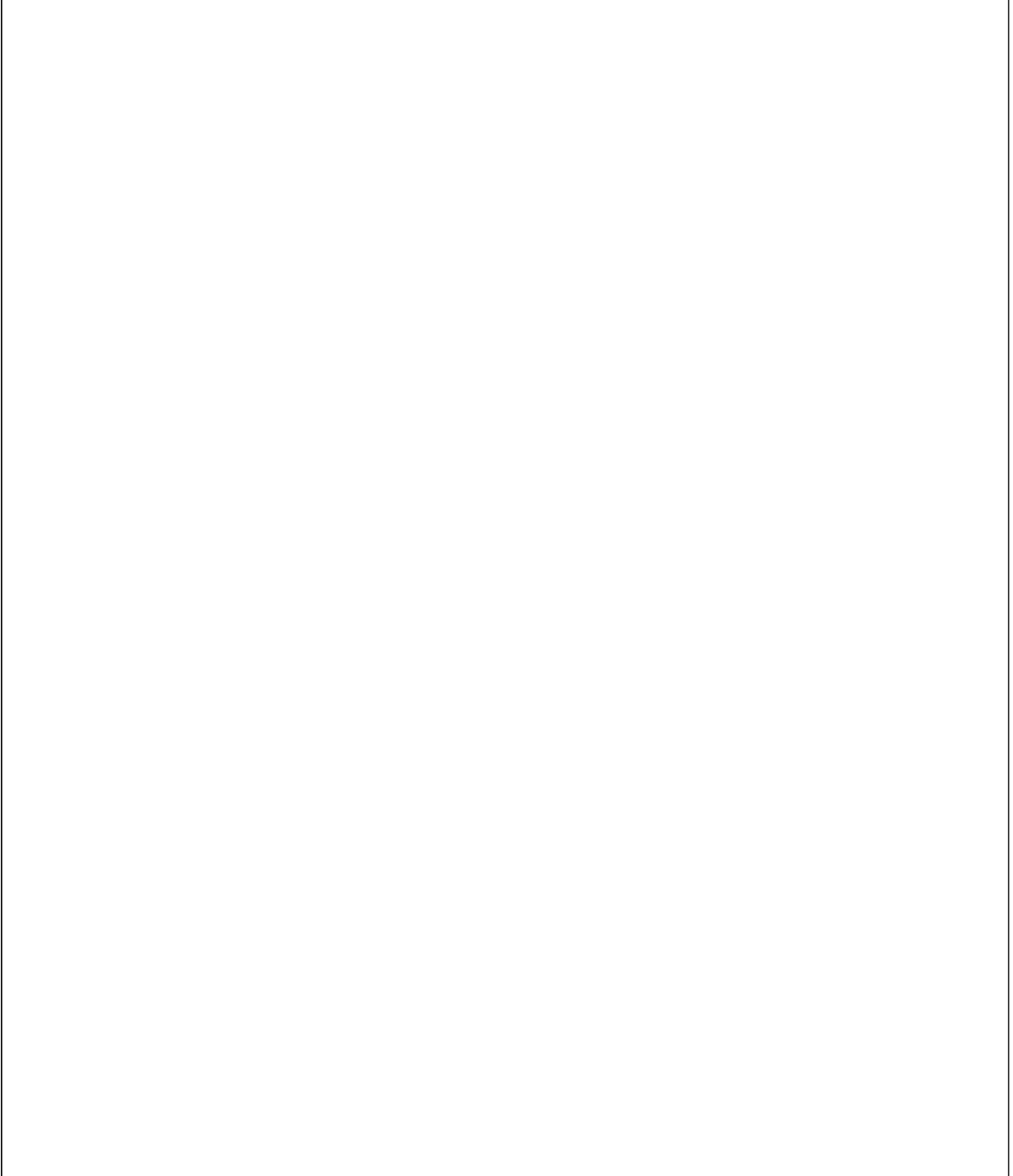
Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/230217,W-Warszawie-upamietnilismy-powstanca-slaskiego-plk-Tadeusza-Puszczyńskiego-Konra.html>
26.02.2026, 20:06

W Warszawie upamiętniliśmy powstańca śląskiego
płk. Tadeusza Puszczyńskiego „Konrada
Wawelberga” w ramach akcji „Wszyscy jesteśmy ze
Śląska!", 23 września 2025

[Wojsko Polskie](#)

23.09.2025

[Nastę](#)
[pny](#)
[Powr](#)
[ót](#)

23 września 2025 r. na Cmentarzu Wojskowym na Powązkach w Warszawie odbyła się uroczystość oznaczenia grobu płk. Tadeusza Puszczyńskiego znakiem pamięci „Tobie Polsko”.

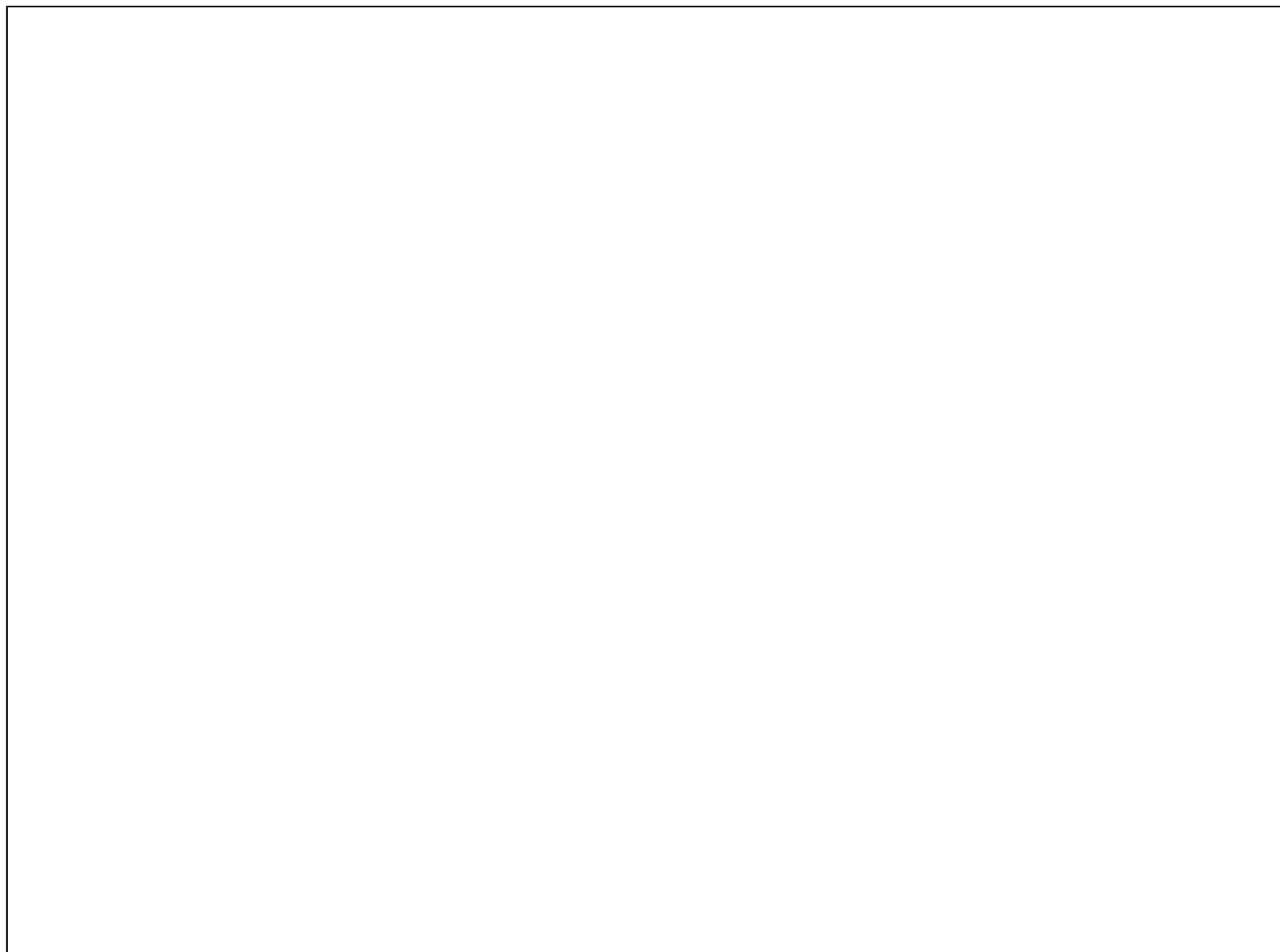
Tadeusz Puszczyński ps. „Konrad Wawelberg” pułkownik dyplomowany Wojska Polskiego, legionista, peowiak, uczestnik wojny polsko-bolszewickiej, w czasie III powstania śląskiego dowódca „Grupy Destrukcyjnej Wawelbega”, prekursor polskich oddziałów dywersyjnych. Jest patronem 13. Śląskiej Brygady Obrony Terytorialnej.

Uroczystość rozpoczęła się mszą św. w Domu Pogrzebowym pod przewodnictwem ks. kan. płk. Grzegorza Bechty. Następnie uczestnicy przeszli na Cmentarz Wojskowy, gdzie grób bohatera został oznaczony znakiem pamięci „Tobie Polsko” przez dr. Andrzeja Sznajdera, dyrektora katowickiego IPN.

- *"Tym oto symbolem honorujemy, upamiętniamy i wyrażamy naszą wdzięczność wszystkim powstańcom śląskim, których groby odnajdujemy w całej Polsce"* - podkreślił podczas wtorkowych uroczystości dr Andrzej Sznajder.

Danuta Mikoda (OBUWiM IPN Katowice) przedstawiła życiorys płk. Tadeusza Puszczyńskiego.

Na zakończenie uroczystości złożono kwiaty.

[Nastę](#)
[pny](#)
[Powr](#)
[ót](#)

W Warszawie upamiętniliśmy powstańca śląskiego płk. Tadeusza Puszczyńskiego „Konrada Wawelberga” w ramach akcji „Wszyscy jesteśmy ze Śląska!”. Fot.: IPN Krzysztof Łojko

W Warszawie upamiętniliśmy powstańca śląskiego płk. Tadeusza Puszczyńskiego „Konrada Wawelberga” w ramach akcji „Wszyscy jesteśmy ze Śląska!”. Fot.: IPN Krzysztof Łojko

W Warszawie upamiętniliśmy powstańca śląskiego płk. Tadeusza Puszczyńskiego „Konrada Wawelberga” w ramach akcji „Wszyscy jesteśmy ze Śląska!”. Fot.: IPN Krzysztof Łojko

W Warszawie upamiętniliśmy powstańca śląskiego płk. Tadeusza Puszczyńskiego „Konrada Wawelberga” w ramach akcji „Wszyscy jesteśmy ze Śląska!”. Fot.: IPN Krzysztof Łojko

W Warszawie upamiętniliśmy powstańca śląskiego płk. Tadeusza Puszczyńskiego „Konrada Wawelberga” w ramach akcji „Wszyscy jesteśmy ze Śląska!”. Fot.: IPN Krzysztof Łojko

W Warszawie upamiętniliśmy powstańca śląskiego płk. Tadeusza Puszczyńskiego „Konrada Wawelberga” w ramach akcji „Wszyscy jesteśmy ze Śląska!”. Fot.: IPN Krzysztof Łojko

W Warszawie upamiętniliśmy powstańca śląskiego płk. Tadeusza Puszczyńskiego „Konrada Wawelberga” w ramach akcji „Wszyscy jesteśmy ze Śląska!”. Fot.: IPN Krzysztof Łojko

W Warszawie upamiętniliśmy powstańca śląskiego płk. Tadeusza Puszczyńskiego „Konrada Wawelberga” w ramach akcji „Wszyscy jesteśmy ze Śląska!”. Fot.: IPN Krzysztof Łojko

W Warszawie upamiętniliśmy powstańca śląskiego płk. Tadeusza Puszczyńskiego „Konrada Wawelberga” w ramach akcji „Wszyscy jesteśmy ze Śląska!”. Fot.: IPN Krzysztof Łojko

W Warszawie upamiętniliśmy powstańca śląskiego płk. Tadeusza Puszczyńskiego „Konrada Wawelberga” w ramach akcji „Wszyscy jesteśmy ze Śląska!”. Fot.: IPN Krzysztof Łojko

W Warszawie upamiętniliśmy powstańca śląskiego płk. Tadeusza Puszczyńskiego „Konrada Wawelberga” w ramach akcji „Wszyscy jesteśmy ze Śląska!”. Fot.: IPN Krzysztof Łojko

W Warszawie upamiętniliśmy powstańca śląskiego płk. Tadeusza Puszczyńskiego „Konrada Wawelberga” w ramach akcji „Wszyscy jesteśmy ze Śląska!”. Fot.: IPN Krzysztof Łojko

W Warszawie upamiętniliśmy powstańca śląskiego płk. Tadeusza Puszczyńskiego „Konrada Wawelberga” w ramach akcji „Wszyscy jesteśmy ze Śląska!”. Fot.: IPN Krzysztof Łojko

W Warszawie upamiętniliśmy powstańca śląskiego płk. Tadeusza Puszczyńskiego „Konrada Wawelberga” w ramach akcji „Wszyscy jesteśmy ze Śląska!”. Fot.: IPN Krzysztof Łojko

W Warszawie upamiętniliśmy powstańca śląskiego płk. Tadeusza Puszczyńskiego „Konrada Wawelberga” w ramach akcji „Wszyscy jesteśmy ze Śląska!”. Fot.: IPN Krzysztof Łojko

W Warszawie upamiętniliśmy powstańca śląskiego płk. Tadeusza Puszczyńskiego „Konrada Wawelberga” w ramach akcji „Wszyscy jesteśmy ze Śląska!”. Fot.: IPN Krzysztof Łojko

W Warszawie upamiętniliśmy powstańca śląskiego płk. Tadeusza Puszczyńskiego „Konrada Wawelberga” w ramach akcji „Wszyscy jesteśmy ze Śląska!”. Fot.: IPN Krzysztof Łojko

W Warszawie upamiętniliśmy powstańca śląskiego płk. Tadeusza Puszczyńskiego „Konrada Wawelberga” w ramach akcji „Wszyscy jesteśmy ze Śląska!”. Fot.: IPN Krzysztof Łojko

W Warszawie upamiętniliśmy powstańca śląskiego płk. Tadeusza Puszczyńskiego „Konrada Wawelberga” w ramach akcji „Wszyscy jesteśmy ze Śląska!”. Fot.: IPN Krzysztof Łojko

W Warszawie upamiętniliśmy powstańca śląskiego płk. Tadeusza Puszczyńskiego „Konrada Wawelberga” w ramach akcji „Wszyscy jesteśmy ze Śląska!”. Fot.: IPN Krzysztof Łojko

W Warszawie upamiętniliśmy powstańca śląskiego płk. Tadeusza Puszczyńskiego „Konrada Wawelberga” w ramach akcji „Wszyscy jesteśmy ze Śląska!”. Fot.: IPN Krzysztof Łojko

W Warszawie upamiętniliśmy powstańca śląskiego płk. Tadeusza Puszczyńskiego „Konrada Wawelberga” w ramach akcji „Wszyscy jesteśmy ze Śląska!”. Fot.: IPN Krzysztof Łojko

W Warszawie upamiętniliśmy powstańca śląskiego płk. Tadeusza Puszczyńskiego „Konrada Wawelberga” w ramach akcji „Wszyscy jesteśmy ze Śląska!”. Fot.: IPN Krzysztof Łojko

W Warszawie upamiętniliśmy powstańca śląskiego płk. Tadeusza Puszczyńskiego „Konrada Wawelberga” w ramach akcji „Wszyscy jesteśmy ze Śląska!”. Fot.: IPN Krzysztof Łojko

W Warszawie upamiętniliśmy powstańca śląskiego płk. Tadeusza Puszczyńskiego „Konrada Wawelberga” w ramach akcji „Wszyscy jesteśmy ze Śląska!”. Fot.: IPN Krzysztof Łojko

W Warszawie upamiętniliśmy powstańca śląskiego płk. Tadeusza Puszczyńskiego „Konrada Wawelberga” w ramach akcji „Wszyscy jesteśmy ze Śląska!”. Fot.: IPN Krzysztof Łojko

W Warszawie upamiętniliśmy powstańca śląskiego płk. Tadeusza Puszczyńskiego „Konrada Wawelberga” w ramach akcji „Wszyscy jesteśmy ze Śląska!”. Fot.: IPN Krzysztof Łojko

W Warszawie upamiętniliśmy powstańca śląskiego płk. Tadeusza Puszczyńskiego „Konrada Wawelberga” w ramach akcji „Wszyscy jesteśmy ze Śląska!”. Fot.: IPN Krzysztof Łojko

W Warszawie upamiętniliśmy powstańca śląskiego płk. Tadeusza Puszczyńskiego „Konrada Wawelberga” w ramach akcji „Wszyscy jesteśmy ze Śląska!”. Fot.: IPN

W Warszawie upamiętniliśmy powstańca śląskiego płk. Tadeusza Puszczyńskiego „Konrada Wawelberga” w ramach akcji „Wszyscy jesteśmy ze Śląska!”. Fot.: IPN

Krzysztof Łojko

W Warszawie upamiętniliśmy powstańca śląskiego płk. Tadeusza Puszczyńskiego „Konrada Wawelberga” w ramach akcji „Wszyscy jesteśmy ze Śląska!”. Fot.: IPN Krzysztof Łojko

Krzysztof Łojko

W Warszawie upamiętniliśmy powstańca śląskiego płk. Tadeusza Puszczyńskiego „Konrada Wawelberga” w ramach akcji „Wszyscy jesteśmy ze Śląska!”. Fot.: IPN Krzysztof Łojko

Wydarzenie zorganizowały Oddziały Instytutu Pamięci Narodowej w Katowicach i Warszawie oraz 13. Śląska Brygada Obrony Terytorialnej.

Remont grobu bohatera został sfinansowany przez Oddziałowe Biuro Upamiętniania Walk i Męczeństwa IPN w Warszawie.

W uroczystości wzięli udział: płk Robert Morchal, w imieniu Prezydenta RP dr. Karola Nawrockiego, Michał Kopański, wicewojewoda śląski, licznie zgromadzeni przedstawiciele służb mundurowych, środowisk kombatanckich, władz samorządowych, poczty sztandarowe, harcerze oraz zaproszeni goście.

Instytut Pamięci Narodowej reprezentowali: dr Marek Jedynak, dyrektor Biura Prezesa IPN, dr Andrzej Sznajder, dyrektor Oddziału IPN w Katowicach, Zbigniew Siedlewski, zastępca dyrektora warszawskiego oddziału IPN oraz delegacje Oddziałowych Biur Upamiętniania Walk Męczeństwa IPN w Katowicach i Warszawie. W uroczystości wzięli udział członkowie Komitetu Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa przy katowickim oddziale IPN.

13. Śląska Brygada Obrony Terytorialnej przybyła na uroczystość na czele ze swoim dowódcą płk. Pawłem Piątkowskim.

Wojskową asystę honorową zapewnił 132 batalion lekkiej piechoty.

Uroczystość została zorganizowana w ramach akcji „Wszyscy jesteśmy ze Śląska!”, której inauguracja miała miejsce 13 maja 2025 r. w woj. łódzkim i mazowieckim. Oddziałowe Biuro Upamiętniania Walk i Męczeństwa IPN w Katowicach wyruszyło w Polskę oznaczać znakiem pamięci „Tobie Polsko” groby uczestników powstań śląskich. W ciągu roku 2025 odwiedzimy 16 województw w kraju. Podjęte działania mają na celu popularyzację bezprecedensowych na miarę historii Polski wydarzeń, jakim bez wątpienia były trzy powstania podjęte w latach 1919-1920-1921.

Poprzez przybliżenie nietuzinkowych postaci powstańców śląskich, Instytut chce pokazać jak wydarzenia historyczne i losy osób z nimi związanych, łączyły i wciąż łączą różne regiony Polski. Zaznaczyć, że jakkolwiek potoczyły się losy tych, którzy w chwili próby stanęli z bronią w rękę w obronie polskości Śląska to Ojczyzna o nich nie zapomniała!

Akcja oznaczania grobów znakiem pamięci opracowanym przez Oddziałowe Biuro Upamiętniania Walk i Męczeństwa IPN w Katowicach rozpoczęła się 5 lipca 2021 r. w dzień setnej rocznicy zakończenia III powstania śląskiego. Znak pamięci „Tobie Polsko” ma formę proporczyka o rozmiarach ok. 20 x 8 cm wykonanego z porcelany nagrobnej. Umieszczono na nim inwokację „Tobie Polsko”, pod którą znajduje się wizerunek orła otoczonego datami powstań, a poniżej napisy „Grób Powstańca Śląskiego” i „Instytut Pamięci Narodowej”. Proporzec jest wzorowany na sztandarze powstańczym „Tobie Polsko”, który wykonano na początku 1920 r. w pracowni przy redakcji „Katolika” w Bytomiu i który obecnie znajduje się w zbiorach Muzeum Czynu Powstańczego w Górze Św. Anny. Muzeum posiada także fotografię z uroczystości upamiętniającej uchwalenie Konstytucji 3 Maja, która przedstawia pochód mieszkańców wsi Osiek (pow. strzelecki, woj. opolskie) z tymże sztandarem niesionym przez A. Szulca do Rozmierzy. Uroczystości obchodzono na całym Górnym Śląsku w niedzielę 2 maja 1920 r. i były to pierwsze legalne obchody tej rocznicy na tym terenie. Dzięki postanowieniom artykułu 88 Traktatu Wersalskiego o przeprowadzeniu plebiscytu, dla zapewnienia jego bezstronności, w lutym 1920 r. obszar plebiscytowy wyłączono z państwa niemieckiego i poddano kontroli wojsk alianckich, a pełnię władzy przejęła na nim Międzysojusznicza Komisja Rządząca i Plebiscytowa Górnego Śląska z gen. Henri Le Rondem na czele. Umożliwiło to Polakom legalne demonstrowanie swoich dążeń i używanie symboli narodowych.

Płk Tadeusz Puszczyński ps. „Konrad Wawelberg” urodził się 10 lipca 1895 r. we wsi Józinki w powiecie łączyckim. Przed I wojną światową członek polskich organizacji niepodległościowych. Od 1914 r. w Legionach Polskich. Od 1915 r. w Polskiej Organizacji Wojskowej; trzy lata później Komendant Naczelny POW okupacji austriackiej. W listopadzie 1918 r. wstąpił do Wojska Polskiego, ranny w wojnie polsko-bolszewickiej. Od sierpnia 1920 r. w POW Górnego Śląska. Organizator i szkoleniowiec oddziałów dywersyjnych.

Nocą z 2 na 3 maja 1921 r. kapitan Puszczyński jako dowódca „Grupy Destrukcyjnej Wawelberga” zasłynął przeprowadzeniem udanej akcji dywersyjnej o kryptonimie „Mosty”, która poprzedziła wybuch III powstania śląskiego skutecznie paraliżując działania niemieckie.

Do 1927 r. w Oddziale II Sztabu Generalnego WP. W 1929 r. ukończył Wyższą Szkołę Wojenną. W kolejnych latach w stopniu podpułkownika dyplomowanego pełnił m.in. funkcję szefa sztabu 12 Dywizji Piechoty. Od 1932 w sztabie Korpusu Ochrony Pogranicza, później dowódca kolejno Pułku KOP „Sarny”, Brygady KOP „Polesie” oraz Pułku KOP „Snów”. Zmarł po długiej i ciężkiej chorobie 24 lutego 1939 r. w Warszawie. Pochowany 27 lutego 1939 r. na Cmentarzu Wojskowym na Powązkach.

Pośmiertnie został awansowany do stopnia pułkownika dyplomowanego. Odznaczony m.in. Krzyżem Srebrnym Orderu Wojennego Virtuti Militari, Krzyżem Niepodległości z Mieczami, Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski oraz czterokrotnie Krzyżem Walecznych.

[Poprzedni Strona](#)
[Następny Strona](#)

Warszawa

Katowice, Warszawa

Polskie wojsko

